

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

ZRP 2023-2027 investīciju atbalsta kritēriju izpildes piemēri

Elita Benga pētniece,
Lauku attīstības novērtēšanas daļas vadītāja,
Bioekonomikas nodaļa, AREI

4/26/2023

Noteiktie kritēriji investīciju atbalstam

2

1. **VIDES ILGTSPĒJA** - NEGATĪVĀS IETEKMES UZ ŪDENI, GAISU UN AUGSNI MAZINĀŠANA, BIOLOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS VEICINĀŠANA
2. **APRITES EKONOMIKA** - EFEKTĪVĀKA RAŽOŠANAS SISTĒMA, LABĀKA UZGLABĀŠANA UN IEPAKOŠANA
3. **DIGITALIZĀCIJA**
4. **ATJAUNĪGIE ENERGORESURSI**
5. **JAUNS VAI UZLABOTS RAŽOŠANAS PROCESS, METODE, PRODUKTS VAI PAKALPOJUMS**

VIDES ILGTSPĒJA

NEGATĪVĀS IETEKMES UZ ŪDENI, GAISU UN AUGSNI MAZINĀŠANA, BIOLOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS VEICINĀŠANA

3

- Dažāda veida piezvejas samazināšanas tehnoloģijas, lai pēc iespējas samazinātu zvejas ietekmi uz nemērķa resursiem (zvejas rīku selektivitāte) piem., daļēji pelaģiskā traļu sistēma
- Elektrodzinēju izmantošana kuģiem
- samazināts kuģu ātrums atbilstošos intervālos, lai samazinātu fosilā kurināmā izmantošanu
- inovatīvas un zaļas tehnoloģijas kuģu balasta un notekūdeņu attīrīšanai (kūdras izmantošana)

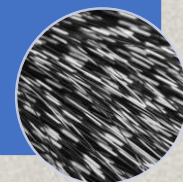
Zvejniecība

- Sabalansēta zivju barības lietošana
- Zivju sugu izvēlē dīķos (dažādojot sugas)
- Dabai draudzīgas ierīces/līdzekļi putnu un zvēru atbaidīšanai no dīķiem
- videi draudzīgi risinājumi dīķu tīrīšanai un uzturēšanai

Akvakultūra

- CO₂ izmešu samazināšana (filtru sistēmas dūmvadiem)
- Izmantoto ķīmisko līdzekļu aizstāšana ar dabai draudzīgiem materiāliem, samazinot ūdens patēriņu (iekārtu mazgāšanai, telpu tīrīšanai utt.)

Zivju apstrāde

- atkritumu uzglabāšanas un utilizēšanas sistēmas uzlabošana
- ūdens attīrīšanas iekārtu uzstādīšana/uzlabošana

AE mērķis-piesārņojuma mazināšana, ko panāk, lietojot mazāk izejvielu, radot mazāk atkritumu un CO₂, ilgāk izmantojot resursus/produktus, nodrošinot resursu atkārtotu izmantošanu, kur viena procesa atkritumi kļūst par cita procesa izejvielām, vai/un produktu dabisku atjaunināšanos.

Zvejniecība

Degvielas izmantošanas samazināšana

- uzlabotas dzinēju konstrukcijas,
- modernizēta hidraulika,
- modernizēti dzesēšanas kompresori

Ilgāk izmantojami resursi

- Izmantots iekraušanas kastes izgatavotas no otrreiz pārstrādātām izejvielām
- esošo iekārtu modernizācija
- Lietotu iekārtu iegāde un uzlabojumu veikšana
- Inovatīvu risinājumu ieviešana efektīvākai zivju izkraušanai, uzglabāšanai, piegādei patērētājiem, samazinot enerģijas resursus un atkritumu apjomus, CO₂ izmešus (loģistikas ķēdes)

AE mērķis-piesārņojuma mazināšana, ko panāk, lietojot mazāk izejvielu, radot mazāk atkritumu un CO₂, ilgāk izmantojot resursus/produktus, nodrošinot resursu atkārtotu izmantošanu, kur viena procesa atkritumi kļūst par cita procesa izejvielām, vai/un produktu dabisku atjaunināšanos.

Akvakultūra

- dīķu nogulumu izmantošana piem., *lai audzētu melnās karavīru mušas, kuras pēc tam izmanto kukaiņu miltiem, kas ir olbaltumvielu sastāvdaļa zivju barībā,*
- dīķu nogulumu savākšana tālākai izmantošanai augsnes uzlabošanai
- ilgtspējīgas barības izmantošana, kas ražota no zivju atkritumiem
- inovatīvu un ilgtspējīgu tehnoloģiju izmantošana recirkulācijas un akvaponikas sistēmas funkcionālās darbības pilnveidošanai, lai ražot augstvērtīgu produkciju (piem., spirulīna ražošana) un atjaunojamai enerģijai
- aeratori, ko darbina atjaunojamie enerģijas avoti

APRITES EKONOMIKA

EFEKTĪVĀKA RAŽOŠANAS SISTĒMA, LABĀKA UZGLABĀŠANA UN IEPAKOŠANA

6

AE mērķis-piesārņojuma mazināšana, ko panāk, lietojot mazāk izejvielu, radot mazāk atkritumu un CO₂, ilgāk izmantojot resursus/produktus, nodrošinot resursu atkārtotu izmantošanu, kur viena procesa atkritumi kļūst par cita procesa izejvielām, vai/un produktu dabisku atjaunināšanos.

Zivju apstrāde

- tāda iepakojuma izmantošana, kas izgatavots no otrreizējā pārstrādē iegūtiem materiāliem
- zivju atkritumu, kas radušies ražošanas procesā, uzkrāšana tālākai izmantošanai
- Jauni produktu uzglabāšanas veidi, kas samazina enerģijas patēriņu
- Esošo iekārtu uzlabojumu veikšana (modernizācija), piem., *lai samazinātu energoresursu vai ūdens patēriņu*
- Inovatīvu risinājumu ieviešana ražošanai, kas saistīta ar zivju pilnīgu izmantošanu pārstrādē piem., zivju buljons, želantīns, eļļa, medicīnas u.tml.)
- Izmantotā ūdens (iekārtu mazgāšanai) atkārtota izmantošana

DIGITALIZĀCIJA

7

Zvejniecība

- Automatizēta uzskaite zivju nozvejai identificējot kuģi, kastes, apjomus, laikus, zvejas vietas
- datu bāzes izveide datu uzkrāšanai un savietošanai ar grāmatvedības sistēmu

Akvakultūra

- Sensoru iegāde, dīķu un recirkulācijas sistēmu monitoringam
- datu platformas izveide, kas saņem datus nepārtraukti un tos uzkrāj (*par ūdens vides kvalitāti, lai novērotu situāciju ūdens tilpnēs ņemot vērā izmantoto barību un zivju sugas*)

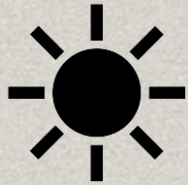
Zivju apstrāde

- Elektroniskā uzskaite saražotai zivju produkcijai, sasaiste ar grāmatvedības uzskaiti
- loģistikas pārvaldība (izsekojamība, kad nonāk pie pasūtītāja prece, veikals noskanē pienāk informācija).

- Skenējama produktu izsekojamība (svītrkodi un elektroniskie kodi (EPC/RFID))
<https://gs1lv.org/svitrkodi>
- Datu bāzu izveide dažādām uzskaitēm (zivju/produktu/preču/darbību utt.)
- Datu platformas, kurās uzņēmēji, kas apvienojušies, lai risinātu kādas problēmas var sniegt nepārtraukti savus datus un zinātnieki/inženieri palīdzēt risināt problēmu
- Virtuālās apmācību programmas iegāde, izstrāde

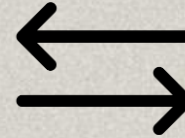
ATJAUNĪGIE ENERGORESURSI

saules paneļu
uzstādīšana

Viļņu vai vēja enerģijas izmantošana ostās (iekārtas
uzlādes izmantošanai kuģu ierīcēm)

- pāreja no gāzes (sašķidrinātās) izmantošanas uz citiem atjaunojamajiem resursiem (koksne, šķelda, granulas u.c.)

- Biomasas izmantošana

- ūdeņraža izmantošana kuģu
dzinējiem

- ģeneratoru iegāde atjaunojamo
energoresursu izmantošanai uz kuģiem un
saražotās enerģijas uzkrāšanai

Agrosursu un
ekonomikas
institūts

Paldies par uzmanību!

Elita.benga@arei.lv

